

6 sierpnia 2019 r.

**Komunikat z 38. posiedzenia
Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 6 sierpnia 2019 r.**

W trzydziestym ósmym posiedzeniu Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) udział wzięli:

- Jacek Jastrzębski – Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowegoⁱ,
  - Małgorzata Iwanicz-Drozdowska – Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowegoⁱⁱ,
  - Rafał Mikusiński – Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego,
  - Jan Pawelec – Przedstawiciel ministra właściwego ds. gospodarki,
  - Jan Wojtyła – Przedstawiciel ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznegoⁱⁱⁱ
  - Cezary Kochalski – Przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
  - Andrzej Kaźmierczak – Członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego,
  - Mirosław Panek – Przedstawiciel Bankowego Funduszu Gwarancyjnego*,
  - Maciej Wąsik – Przedstawiciel ministra – członka Rady Ministrów właściwego do spraw koordynowania działalności służb specjalnych*.
1. Komisja jednogłośnie stwierdziła brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu co do bezpośredniego nabycia udziałów MACIF Życie Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Warszawie, w liczbie zapewniającej przekroczenie jednej drugiej ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu i jednej drugiej udziału w jego kapitale zakładowym, przez Saltus Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Sopocie.
  2. Komisja jednogłośnie stwierdziła brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego przez Adama Chabiora nabycia akcji Q Securities SA z siedzibą w Warszawie, w liczbie powodującej przekroczenie 10% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu i udziału w kapitale zakładowym Q Securities SA.
  3. Komisja Nadzoru Finansowego jednogłośnie stwierdziła wygaśnięcie decyzji KNF z dnia 21 listopada 2017 r. zezwalającej Itran sp. z o.o. na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej.

Zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (dalej: uup), zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej wygasa, jeżeli krajowa instytucja płatnicza nie prowadzi działalności w zakresie usług płatniczych w okresie dłuższym niż 6 kolejnych miesięcy. W myśl art. 67 ust. 2 uup w takim przypadku KNF wydaje decyzję stwierdzającą wygaśnięcie zezwolenia.

4. Komisja jednogłośnie wyraziła zgodę na powołanie:
  - Mariusza Czajki na stanowisko Członka Zarządu MACIF Życie Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem,
  - Doroty Pienieckiej na stanowisko Członka Zarządu domu maklerskiego, nadzorującego system zarządzania ryzykiem Domu Inwestycyjnego Xelion Sp. z o.o.
5. Komisja jednogłośnie udzieliła zgody na zmianę depozytariusza poprzez powierzenie pełnienia tej funkcji mBank SA z siedzibą w Warszawie:
  - SEJF Funduszowi Inwestycjnemu Otwartemu Strategii Dłużnych,
  - SEJF Parasol Funduszowi Inwestycjnemu Otwartemu.
6. Komisja nałożyła na Alior Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie („Alior Bank SA”, „Bank”) kary pieniężne za naruszenia między innymi przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (obok innych naruszeń przepisów prawa¹).
  - I. Kara w wysokości 1 miliona złotych nałożona została za istotne naruszenie między innymi przepisów ww. ustawy w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 listopada 2015 r.,
  - II. Kara w wysokości 9 milionów złotych nałożona została za naruszenie między innymi przepisów ww. ustawy w brzmieniu obowiązującym przed dniem 21 kwietnia 2018 r.

W każdym z przypadków zidentyfikowane naruszenia obejmowały:

1. brak zawarcia pisemnych umów dotyczących świadczenia usług maklerskich przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych (art. 74b ust. 2 w związku z art. 74b ust. 1 pkt 2 ww. ustawy),
2. brak zawarcia pisemnych umów dotyczących świadczenia usług maklerskich wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych (art. 73 ust. 1 ww. ustawy),
3. świadczenie usług maklerskich bez uwzględnienia najlepiej pojętego interesu klienta (art. 83a ust. 3 ww. ustawy),
4. przekazywanie klientom bez uprzedniego zawarcia z nimi umów o doradztwo inwestycyjne, pisemnych rekomendacji dotyczących instrumentów finansowych (art. 76 ust. 1 ww. ustawy).

---

¹ Komisja nie ma podstaw prawnych do przekazania do publicznej wiadomości informacji w zakresie naruszeń przepisów innych niż przepisy ustaw i rozporządzeń unijnych, z uwagi na brzmienie art. 25 ust. 1 pkt 2 w zw. z pkt 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym.

Wskazane naruszenia związane były z pośrednictwem Alior Bank SA w obrocie certyfikatami inwestycyjnymi funduszy: WI Inwestycje Selektywne Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, SGB WI Lasy Polskie Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, WI Inwestycje Rolne Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, WI Vivante Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (dalej „fundusze WI”).

Z ustaleń przeprowadzonego postępowania wynika, że miały miejsce między innymi przypadki braku zawierania przez Bank pisemnych umów dotyczących przyjmowania i przekazywania oraz wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych z osobami nabywającymi i zbywającymi certyfikaty inwestycyjne funduszy WI w ramach obrotu wtórnego za pośrednictwem Biura Maklerskiego Banku.

Ponadto stwierdzono, że Alior Bank SA świadczył usługi doradztwa inwestycyjnego na rzecz klientów, z którymi nie zawarto wcześniej umów dotyczących tego rodzaju usług. Ustalenia postępowania wykazały, że pomimo braku umów pracownicy Banku w drodze korespondencji e-mail przekazywali klientom informacje i udzielali im wskazówek dotyczących inwestycji w certyfikaty inwestycyjne funduszy WI. Informacje te pozwalały klientom na jednoznaczną identyfikację zarówno instrumentów finansowych (certyfikatów inwestycyjnych poszczególnych funduszy WI), jak również kierunku ich rekomendowanych inwestycji.

Komisja wskazuje, że świadczenie usług maklerskich powinno odbywać się zarówno w oparciu o obowiązujące w danej firmie inwestycyjnej regulacje wewnętrzne, jak i umowy zawierane z osobami, na rzecz których usługa jest świadczona. Umowy potwierdzają zgodną wolę stron co do zakresu faktycznie wykonywanych czynności i gwarantują zachowanie uprawnień z nich wynikających. Służy to ochronie interesów stron, w tym interesów klientów. Świadczenie usług maklerskich bez uprzedniego zawarcia umów z klientami stanowi więc naruszenie przepisów prawa oraz istotną nieprawidłowość polegającą na świadczeniu usług maklerskich bez uwzględnienia najlepiej pojętego interesu klienta. Zdaniem Komisji, obowiązek dołożenia najwyższej staranności i działania w zgodzie z najlepiej pojętym interesem klientów należy do fundamentalnych zasad postępowania firmy inwestycyjnej,

Komisja informuje, że maksymalny wymiar kar w niniejszej sprawie wynosi:

- w pkt I - 10.000.000,00 złotych,
- w pkt II - 482.853.100,00 złotych.

Wymaga podkreślenia, że na wysokość sankcji w tej sprawie znacząco wpłynęły działania podejmowane przez Alior Bank SA w celu usunięcia skutków naruszeń prawa, w tym w szczególności działania wobec osób, które za pośrednictwem Banku złożyły zapisy

na certyfikaty inwestycyjne funduszy WI. Bank zawiera obecnie z tymi osobami porozumienia, na podstawie których odkupuje oznaczone certyfikaty inwestycyjne. Komisja wskazuje, że tego rodzaju działania budują zaufanie do podmiotów nadzorowanych jako instytucji zaufania publicznego i są pożądane z punktu widzenia ochrony interesu klientów.

Wynik głosowania KNF. Za nałożeniem kar głosowali: R. Mikusiński, A. Kaźmierczak, J. Pawelec. Wstrzymali się: J. Wojtyła, C. Kochalski.

7. Komisja przekazuje do publicznej wiadomości informację o wydaniu ostatecznej decyzji utrzymującej w mocy decyzję KNF z dnia 28 maja 2019 r. w przedmiocie nałożenia na Saturn Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. („Saturn TFI”):

1) kary pieniężnej w wysokości 50 tysięcy złotych, wobec wprowadzenia do statutu Macromoney Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych („Macromoney FIZAN”) postanowienia niezgodnego z art. 249 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi („ustawa o funduszach inwestycyjnych”).

2) kary pieniężnej w wysokości 200 tysięcy złotych za naruszenie art. 249 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych.

W wyniku opisanych naruszeń doszło, w pierwszej kolejności, do wprowadzenia do statutu Macromoney FIZAN postanowienia niezgodnego z art. 249 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych, tj. możliwości dokonywania uczestnikom wypłat w postaci praw majątkowych, a następnie, w procesie likwidacji funduszu doszło do niezgodnego z prawem przeniesienia na uczestników Macromoney FIZAN aktywów w miejsce obligatoryjnego świadczenia pieniężnego (zastosowano instytucję *datio in solutum*).

8. Komisja przekazuje do publicznej wiadomości informację o wydaniu ostatecznej decyzji utrzymującej w mocy decyzję Komisji z dnia 18 maja 2018 r. w przedmiocie nałożenia na Eques Investment Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. („Eques TFI”) kary pieniężnej w wysokości 300 000 złotych, w związku z naruszeniem przez subfundusze jednego z zarządzanych przez Eques TFI funduszu inwestycyjnego (Eques Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty) art. 93 ust. 1 pkt 5 ustawy o funduszach inwestycyjnych, poprzez przekroczenie zawartego w ww. przepisie ograniczenia inwestycyjnego w okresie od IV kwartału 2013 r. do IV kwartału 2015 r.

W ramach Subfunduszu Eques Obligacji oraz Subfunduszu Eques Pieniężny, wydzielonych w Eques Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty, nieprawidłowo zakwalifikowano instrumenty finansowe przez co przekroczony został 10 % limit inwestycyjny. Nieprawidłowo zakwalifikowano obligacje wyemitowane przez podmioty, których papiery wartościowe (akcje) były przedmiotem obrotu w systemie obrotu New

Connect oraz obligacje wyemitowane przez podmioty zarządzające sekurytyzowanymi wierzytelnościami funduszy inwestycyjnych. Powyższe uchybienie wynikało z błędnej wykładni przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych dokonanej przez Eques TFI. Wskazane instrumenty finansowe zostały błędnie zaklasyfikowane przez co nie objęto ich ww. ograniczeniom inwestycyjnym. Przy prawidłowej klasyfikacji oraz interpretacji ustawy wymienione instrumenty podlegają limitowi inwestycyjnemu 10%, co ma na celu ochronę interesu uczestników funduszy inwestycyjnych.

Jednocześnie Komisja wskazuje, że wykładnia przepisów ustawy o funduszach wyrażona w treści decyzji Komisji z dnia 18 maja 2018 r. powinna odwoływać się do przepisu Dyrektywy UCITS III², a nie, jak wskazano w treści ww. decyzji, do przepisu Dyrektywy UCITS IV³. Należy jednak podkreślić, iż z uwagi na tożsamość treści ww. przepisów Dyrektywy UCITS III oraz Dyrektywy IV, mających znaczenie w niniejszej sprawie, dotychczasowe stanowisko Komisji o naruszeniu prawa przez Eques TFI pozostaje aktualne.

9. Komisja zapoznała się:

- z informacją o sytuacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w IV kwartale 2018 r.,
- z informacją o sytuacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w I kwartale 2019 r.,
- z raportem „Pracownicze Programy Emerytalne w 2018 r.”.
- z informacją dotyczącą podmiotów wpisanych na listę ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego w okresie od 22.07.2019 r. do 5.08.2019 r.

10. Kolejne posiedzenia Komisji zaplanowane są na:

- 20 sierpnia 2019 r.,
- 3 września 2019 r.,
- 17 września 2019 r.,
- 1 października 2019 r.

* Członkowie Komisji uczestniczący w posiedzeniach wyłącznie z głosem doradczym, nie biorący udziału w głosowaniach.

---

² art. 19 ust. 1 lit. h tiret trzeci Dyrektywy Rady z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowych (UCITS) w brzmieniu nadanym Dyrektywą nr 2001/108/E Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 stycznia 2002 r. zmieniającej dyrektywę Rady nr 85/611/EWG o koordynacji ustaw, aktów normatywnych niższego rzędu i przepisów administracyjnych dotyczących podmiotów zbiorowych inwestycji w zbywalne papiery wartościowe (PZIZPW) w odniesieniu do inwestycji dotyczących podmiotów zbiorowego inwestowania.

³ art. 50 ust. 1 lit. h tiret trzeci Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe.

ⁱ J. Jastrzębski nie brał udziału w omawianiu i głosowaniu spraw opisanych w pkt. 1-8 komunikatu,

ⁱⁱ M. Iwanicz-Drozdowska nie brała udziału w omawianiu i głosowaniu spraw opisanych w pkt. 2 i 6 komunikatu,

ⁱⁱⁱ J. Wojtyła nie brał udziału w omawianiu i głosowaniu spraw opisanych w pkt. 8 komunikatu.